

การพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงเยาวชนกระทำผิดซ้ำ ด้วย Machine Learning ภายใต้กรอบอริยสัจ 4*

DEVELOPMENT OF A YOUTH RECIDIVISM RISK ASSESSMENT SYSTEM USING MACHINE LEARNING UNDER THE FRAMEWORK OF THE FOUR NOBLE TRUTHS

พระหลง อิทธิญาโน, อรุณรักษ์ ธนเลิศลาภ, ณณัญฐ์ เกียรติวิทยาการ
Phra Long Itthiyano, Arunrak Thanalertlap, Nanat Kiattiyakorn

นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

Corresponding Author E-mail: khurkhamlangkhur@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาระบบประเมินความเสี่ยงเยาวชนกระทำผิดซ้ำโดยบูรณาการหลักอริยสัจ 4 กับเทคโนโลยี Machine Learning เพื่อแก้ปัญหาการกระทำผิดซ้ำในเยาวชนไทยที่มีอัตราสูงถึงร้อยละ 41 ภายใน 3 ปีหลังการปล่อยตัว ระบบที่พัฒนาขึ้นมีโครงสร้างที่สอดคล้องกับหลักอริยสัจ 4 โดยเริ่มจากขั้นตอนการระบุปัญหา (ทุกข์) ผ่านการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามด้วยการวิเคราะห์สาเหตุ (สมุทัย) ด้วยเทคนิค Machine Learning ที่ใช้อัลกอริทึมแบบ Markov Chain และ Unsupervised Learning เพื่อค้นหาปัจจัยเสี่ยงที่นำไปสู่การกระทำผิดซ้ำ ระบบกำหนดเป้าหมาย (นิโรธ) ที่ชัดเจนในการลดอัตราการกระทำผิดซ้ำและวางแนวทางแก้ไข (มรรค) ที่ประยุกต์ใช้ Explainable AI (XAI) และ Fairness-Aware Scoring System เพื่อความโปร่งใสและเป็นธรรม ผลการทดสอบระบบพบว่าสามารถระบุกลุ่มเสี่ยงได้แม่นยำสูงถึง ร้อยละ 78 และนำไปสู่การออกแบบแผนฟื้นฟูรายบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำในกลุ่มทดลองได้ร้อยละ 32 เมื่อเทียบกับกลุ่มควบคุม การบูรณาการแนวคิดพุทธศาสนากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ในลักษณะนี้ไม่เพียงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการคัดกรองและประเมินความเสี่ยง แต่ยังเสริมสร้างการทำงานที่สอดคล้องกับหลักคิดและวัฒนธรรมไทย โดยคำนึงถึงจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ การฟื้นฟูและป้องกันมากกว่าการลงโทษ ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาระบบยุติธรรมเยาวชนอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: อริยสัจ 4; การประเมินความเสี่ยง; เครื่องจักรเรียนรู้; กระบวนการยุติธรรมเยาวชน

* Received March 3, 2025; Revised March 24, 2025; Accepted March 26, 2025

Abstract

The development of a youth recidivism risk assessment system integrating the Four Noble Truths with Machine Learning technology to address the high recidivism rate among Thai youth, which reaches 41% within three years after release. The developed system has a structure aligned with the Four Noble Truths, beginning with problem identification (Dukkha) through empirical data collection, followed by causal analysis (Samudaya) using Machine Learning techniques such as Markov Chain algorithms and Unsupervised Learning to identify risk factors leading to recidivism. The system sets clear goals (Nirodha) to reduce recidivism rates and establishes solution approaches (Magga) that apply Explainable AI (XAI) and Fairness-Aware Scoring Systems for transparency and equity. System testing results show a high accuracy rate of 78% in identifying at-risk groups, leading to the design of effective individualized rehabilitation plans that reduced recidivism rates in the experimental group by 32% compared to the control group. The integration of Buddhist philosophy with modern technology not only enhances the efficiency of risk assessment and screening systems but also strengthens operational alignment with Thai cultural principles and thinking. This approach prioritizes the ultimate goals of rehabilitation and prevention over punishment, establishing a crucial foundation for sustainable development of the juvenile justice system.

Keywords: Four Noble Truths; Risk Assessment; Machine Learning; Juvenile Justice System

บทนำ

Mori & Harada (2024) กล่าวถึง ปัญหาการกระทำผิดซ้ำในเยาวชนเป็นประเด็น ที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยทั่วโลก เนื่องจากมีผลกระทบต่อสังคมและระบบยุติธรรม ซึ่งเห็นว่าการใช้ Machine Learning ในการประเมินความเสี่ยงสามารถช่วยเพิ่มความแม่นยำในการพยากรณ์พฤติกรรมของเยาวชนที่เคยกระทำผิด อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อกังวลเกี่ยวกับความโปร่งใสของอัลกอริธึมและการนำไปใช้ในเชิงนโยบาย การพัฒนาระบบที่สามารถอธิบายผลลัพธ์ได้ชัดเจนจะช่วยให้เกิดการยอมรับจากผู้ใช้งานขึ้น ปัญหาการกระทำผิดซ้ำในเยาวชนเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างมาก แม้ว่า

จำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนจะมีแนวโน้มลดลง แต่สัดส่วนของการกระทำผิดซ้ำกลับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในช่วง 3 ปีหลังการปล่อยตัว พบว่ามีอัตราการกระทำผิดซ้ำสูงถึงร้อยละ 41 เว็บไซต์ Hfocus (2024) ซึ่งได้รายงานการสะท้อนถึงข้อจำกัดของกระบวนการฟื้นฟูและการคืนเยาวชนสู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ ปัญหาภายในครอบครัว การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง และสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

อัญชัญ อันชัยศรี (2565) ได้กล่าวถึงสถานการณ์ปัจจุบันของการกระทำผิดซ้ำในเยาวชนไทย โดยอ้างอิงข้อมูลจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนระบุว่า ในปี พ.ศ. 2563 มีคดีที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจำนวน 19,470 คดี โดยความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดมีจำนวนถึง 9,600 คดี หรือคิดเป็นร้อยละ 49.31 ของคดีทั้งหมด นอกจากนี้ THAIPBS (2567) ยังได้กล่าวว่าสถิติยังแสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดซ้ำส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 17-18 ปี ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ได้แก่ ปัญหาภายในครอบครัว การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง และสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการฟื้นฟู การวิเคราะห์ปัจจัยเหล่านี้สามารถอาศัยแนวคิดหลักคำสอนทางพุทธศาสนาในการเข้าใจปัญหาและหาแนวทางแก้ไข ที่ปรากฏในพระอภิธรรมปิฎก (อภิ.วิ. 35/145/127) กล่าวว่าหลักอริยสัจ 4 ประกอบด้วย ทุกข์ (ปัญหาที่เกิดขึ้น) ซึ่งในกรณีนี้หมายถึงการกระทำผิดซ้ำของเยาวชนที่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนทั้งต่อตัวเอง ครอบครัว และสังคม สมุทัย (สาเหตุของปัญหา) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าเกิดจากสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ขาดการสนับสนุนที่ดีจากครอบครัว และขาดโอกาสในการพัฒนาตนเอง นิโรธ (การดับทุกข์) หมายถึงไม่กลับไปสู่สาเหตุของทุกข์อีก หากนำมาประยุกต์กับเยาวชนที่เคยทำผิด นิโรธ คือ การเปลี่ยนแปลงตนเองจนไม่ย้อนกลับไปทำผิดซ้ำ ไม่ใช่แค่เลิกเพราะถูกบังคับ แต่เกิดจากความเข้าใจและตระหนักถึงผลกระทบของการกระทำ มรรค (แนวทางปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา) ได้แก่ การใช้ Machine Learning ใช้เทคโนโลยีมาวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงอย่างแม่นยำเพื่อให้สามารถออกแบบมาตรการป้องกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการคาดการณ์ความเสี่ยงของเยาวชนแต่ละคน และการนำแนวทางด้านจิตวิทยาสังคมมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการสนับสนุนจากครอบครัวและชุมชน

การบูรณาการแนวคิดอริยสัจ 4 กับเทคโนโลยี Machine Learning ทำให้สามารถวิเคราะห์และจัดการกับปัญหาการกระทำผิดซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย Machine Learning จะช่วยให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างแม่นยำเพื่อระบุปัจจัยเสี่ยง ขณะที่แนวคิดทางพุทธศาสนาจะช่วยสร้างกรอบแนวทางในการป้องกันและฟื้นฟูเยาวชนอย่างยั่งยืน เว็บไซต์ Bangkokbiznews (2022) การใช้แนวทางแบบองค์รวมที่รวมเอาทั้งเทคโนโลยีและมิติทางสังคมจะช่วยลดอัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนในไทย

ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญโดยเฉพาะความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ซึ่งมีจำนวนสูงถึง ร้อยละ 49.31 ของคดีทั้งหมด จึงมีการพัฒนา 3 แพลตฟอร์มและ 8 นวัตกรรมยุติธรรมเพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำและสร้างโอกาสการกลับคืนสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพ

การบูรณาการแนวคิดอริยสัจ 4 กับ Machine Learning มีศักยภาพแก้ไขปัญหายาวชนกระทำผิดซ้ำในไทย ซึ่งพบว่ามียอดอัตราสูงถึง 41% หลังปล่อยตัว 3 ปี โดยคดียาเสพติดครองสัดส่วนเกือบครึ่งของคดีทั้งหมด สภาพครอบครัวที่ไม่เข้มแข็ง กลุ่มเพื่อนที่มีความเสี่ยง และบริบทแวดล้อมที่ไม่สนับสนุนการปรับตัวเป็นปัจจัยหลัก การพัฒนานวัตกรรมยุติธรรมที่ครอบคลุมทั้งมิติกฎหมาย นิติวิทยาศาสตร์ และการสร้างเครือข่ายภาคประชาชน เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำและสนับสนุนการกลับคืนสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ

การบูรณาการหลักอริยสัจ 4 กับระบบประเมินความเสี่ยง

การบูรณาการหลักอริยสัจ 4 เข้ากับระบบประเมินความเสี่ยงในยาวชนกระทำผิดสร้างกรอบแนวคิดที่มีประสิทธิภาพกับบริบทสังคมไทย โดยที่พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต) (2555) ได้อธิบายว่าอริยสัจ 4 คือความจริงอันประเสริฐที่ทำให้ผู้เข้าถึงเป็นอริยะ ซึ่งมีลักษณะคล้ายวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับปัญหา ร่วมสมัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ เริ่มต้นจากการกำหนดรู้ทุกข์หรือการระบุปัญหาตามด้วยการสืบค้นสมุทัยเพื่อรู้สิ่งที่เป็สาเหตุแห่งทุกข์ผ่านการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงกำหนดนิโรธหรือสภาวะดับทุกข์ที่เป็นเป้าหมายของการพ้นปัญหา และท้ายที่สุดคือการปฏิบัติตามมรรคซึ่งเป็นหนทางหรือข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ สอดคล้องกับที่ Damnoen et al. (2021) ได้เน้นย้ำเพิ่มเติมว่าการแก้ปัญหาจะเกิดประสิทธิผลต้องดำเนินการครบทั้ง 4 ขั้นตอน คือการระบุปัญหา การค้นหาสาเหตุ การกำหนดจุดมุ่งหมาย และการวางแผนแนวทางแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม จึงจะนำไปสู่ความรู้แจ้งเห็นจริงและการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืน

วิฒนะ กัลป์ยาณพัฒน์กุล (2560) ชี้ให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการจัดการที่ครอบคลุมการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน ดูแล ตรวจสอบ และควบคุม ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรม หน้าที่ และกระบวนการทำงานขององค์กรโดยมีเป้าหมายเพื่อลดความเสียหายให้น้อยที่สุด ในแนวทางเดียวกันนี้ อุดม เศษโพธิ์ (2562) ได้ศึกษาและพบว่าองค์กรต่างๆ มักเผชิญกับปัญหาความเสี่ยงในระดับมาก ซึ่งส่วนใหญ่มีสาเหตุหลักมาจากทักษะการปฏิบัติงานที่ไม่เพียงพอ รวมถึงเครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีสภาพไม่สมบูรณ์ ตลอดจนการไม่บันทึกข้อมูลอย่างครบถ้วน อันส่งผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพการทำงานโดยรวมขององค์กร นอกจากนี้ การศึกษาเชิงลึกของกิริติ แก้วสกุล และคณะ (2566) ได้ขยายความเข้าใจเพิ่มเติมโดยพบว่าสถานศึกษามีการบริหารความเสี่ยง

ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณาตามกรอบอริยสัจ 4 แล้ว ด้านการประเมินความเสี่ยง (ซึ่งสอดคล้องกับสมุทัย) มีการปฏิบัติมากที่สุด ในขณะที่ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ (ซึ่งเทียบได้กับทุกข์) มีการปฏิบัติน้อยที่สุด จากผลการศึกษาดังกล่าว ทำให้สามารถสรุปแนวทางการบริหารความเสี่ยงตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนที่มีความเชื่อมโยงกัน ได้แก่ การระบุความเสี่ยง (ทุกข์) ตามด้วยการวิเคราะห์โอกาสเกิดความเสี่ยง (สมุทัย) จากนั้นจึงมุ่งสู่การแสวงหาวิธีป้องกัน (มรรค) และท้ายที่สุดคือการประเมินความสัมฤทธิ์ผลในการป้องกันความเสี่ยง (นิโรธ) ซึ่งครบถ้วนตามกระบวนการของหลักอริยสัจ 4 ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการหลักอริยสัจ 4 กับระบบประเมินความเสี่ยงในเยาวชนกระทำผิด สร้างกรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับวิธีการทางวิทยาศาสตร์และบริบทสังคมไทยโดยเชื่อมโยงการระบุปัญหา (ทุกข์) การวิเคราะห์สาเหตุ (สมุทัย) การกำหนดเป้าหมาย (นิโรธ) และการวางแผนทางแก้ไข (มรรค) เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ งานวิจัยพบว่าองค์กรมักให้ความสำคัญกับการประเมินความเสี่ยง (สมุทัย) มากกว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ (ทุกข์) ซึ่งแสดงถึงความไม่สมดุลในการประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ 4 กระบวนการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับทุกขั้นตอนอย่างเท่าเทียมและเชื่อมโยงกัน

การพัฒนาโมเดล Machine Learning สำหรับการประเมินความเสี่ยง

Machine Learning ถูกนำมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อพยากรณ์พฤติกรรมทางอาชญากรรมอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดย Larcenko (2025) ได้ศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ Markov Chain Methods ในการจำลองพฤติกรรมอาชญากรรมและคาดการณ์แนวโน้มการกระทำผิดซ้ำ ซึ่งอาศัยข้อมูลทางศาลและข้อมูลทางอาชญาวิทยาจริงเป็นฐานในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าแบบจำลองดังกล่าวสามารถสะท้อนพฤติกรรมของผู้ต้องหาในระยะยาวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ความเสี่ยงได้แม่นยำยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้ Machine Learning ในการประเมินความเสี่ยงจำเป็นต้องมีการจัดการข้อมูลอย่างเหมาะสม ดังที่ Laqueur (2025) ได้ทำการศึกษาและนำเสนอผลงานเกี่ยวกับการใช้ Machine Learning เพื่อระบุร้านค้าอาวุธที่มีความเสี่ยงสูง ผลการวิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้โมเดลที่สามารถจัดกลุ่มข้อมูลแบบ Unsupervised Learning มีศักยภาพอย่างมากในการช่วยให้ผู้บังคับใช้กฎหมายติดตามร้านค้าที่มีแนวโน้มกระทำผิดได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยข้อมูลที่นำมาใช้ในการฝึกโมเดลนั้นได้มาจากการตรวจสอบยอดขายอาวุธและการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ซื้ออย่างละเอียด

อีกประเด็นสำคัญที่ไม่ควรมองข้ามคือการเลือกอัลกอริธึมที่เหมาะสมและการตั้งค่าพารามิเตอร์ ซึ่งถือเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาโมเดลที่มีความแม่นยำสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Potla (2024) ที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการใช้ Explainable AI (XAI) ในกระบวนการยุติธรรม ผลการศึกษาบ่งชี้อย่างชัดเจนว่าการประยุกต์ใช้เทคนิค SHAP และ LIME สามารถเพิ่มความโปร่งใสให้กับโมเดลและช่วยให้สามารถอธิบายผลลัพธ์ได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งส่งผลให้เจ้าหน้าที่สามารถเข้าใจเหตุผลเบื้องหลังการประเมินความเสี่ยงของบุคคลได้อย่างถ่องแท้ ท้ายที่สุด Chang et al. (2025) ได้นำเสนอแนวทางที่น่าสนใจในการออกแบบ Fairness-Aware Scoring System สำหรับการตัดสินใจโดยอัลกอริธึมในกระบวนการยุติธรรม โดยผลการวิจัยได้ยืนยันว่าการผสมผสาน fairness constraints เข้ากับโมเดล Machine Learning นั้นสามารถลดความเหลื่อมล้ำในการพยากรณ์พฤติกรรมของผู้ต้องหาได้อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งนับเป็นความก้าวหน้าสำคัญในการพัฒนาระบบที่มีความเป็นธรรมและโปร่งใสมยิ่งขึ้น

Machine Learning ถูกประยุกต์ใช้ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อพยากรณ์พฤติกรรมอาชญากรรม โดยงานวิจัยล่าสุดพบว่าเทคนิคต่าง ๆ เช่น Markov Chain Methods และ Unsupervised Learning สามารถช่วยคาดการณ์ความเสี่ยงได้แม่นยำยิ่งขึ้น การพัฒนาโมเดลที่มีประสิทธิภาพควรคำนึงถึงการเลือกอัลกอริธึมที่เหมาะสม การใช้ Explainable AI (XAI) เพื่อความโปร่งใส และการออกแบบที่คำนึงถึงความเป็นธรรม (Fairness-Aware) เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในกระบวนการตัดสินใจ

การประยุกต์ใช้และผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมเยาวชน

แนวทางการนำระบบไปใช้ในกระบวนการยุติธรรมเยาวชน ใช้ AI มาประยุกต์ใช้ในกระบวนการยุติธรรมเยาวชนสามารถช่วยให้เกิดกระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะในขั้นตอนก่อนพิจารณาคดี ซึ่ง AI สามารถช่วยคัดกรองเยาวชนที่มีแนวโน้มกระทำความผิดซ้ำได้อย่างแม่นยำ ดังที่ Kadiri et al. (2024) ศึกษาการใช้ Machine Learning และ predictive analytics ในการประเมินความเสี่ยงของเยาวชนที่เข้าสู่ระบบยุติธรรม และพบว่าโมเดลสามารถช่วยลดความผิดพลาดในการพิจารณาคดีเบื้องต้นได้ นอกจากนี้ ในขั้นตอนการวางแผนการแก้ไขฟื้นฟูรายบุคคล AI ยังสามารถช่วยออกแบบโปรแกรมที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านสุขภาพจิต การศึกษาและสภาพแวดล้อมทางสังคม โดย Nation (2566) ได้เปิดเผยว่าประเทศไทยมีการดำเนินคดีเด็กและเยาวชนที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ โดยแบ่งตามช่วงอายุดังนี้ เด็กอายุต่ำกว่า 12 ปี ไม่ต้องรับโทษทางอาญา ดำรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องสืบสวนข้อเท็จจริง จัดประชุมทำแผนฟื้นฟูและคุ้มครองสวัสดิภาพ เด็กอายุ 12-15 ปี ดำรวจแจ้งผู้ปกครองและสถานพินิจฯ

ดำเนินการสอบสวนและจัดทำแผนฟื้นฟูภายใน 30 วัน ส่งตัวไปศาลเยาวชนและครอบครัว ภายใน 24 ชั่วโมง ศาลอาจออกคำเตือน ปลดปล่อยตัวชั่วคราว ส่งไปสถาบันการศึกษา/ ฝึกอบรม หรือมอบให้บุคคล/องค์กรที่ศาลเห็นสมควร เยาวชนอายุ 15-18 ปี ตำรวจ ส่งผู้กระทำผิดไปสถานพินิจฯ และส่งเรื่องให้ทนายความ ส่งตัวไปศาลเยาวชนและครอบครัวภายใน 24 ชั่วโมง หากมีการตัดสินลงโทษ จะลดโทษทางอาญาลงครึ่งหนึ่ง ในบางกรณีอาจโอนคดีไปยังศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีทั่วไป กระบวนการนี้มุ่งเน้น การฟื้นฟูเด็กและเยาวชนมากกว่าการลงโทษ ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งคล้อยกับวารุณี จันทรทอง (2565) พบว่าการคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยมีขั้นตอน การตรวจสอบการจับกุมที่ซ้ำซ้อน ซึ่งแม้จะมุ่งป้องกันการปฏิบัติโดยไม่ชอบของตำรวจ แต่ส่งผลให้เด็กและเยาวชนต้องอยู่ในกระบวนการยุติธรรมนานเกินไป เมื่อเปรียบเทียบกับ ประเทศสหรัฐอเมริกาและอังกฤษที่มีการฝึกอบรมตำรวจเฉพาะด้านและให้อำนาจตำรวจ ในการพิจารณาปล่อยตัวเด็กได้โดยตรงในคดีไม่ร้ายแรง

การพัฒนากระบวนการประเมินความเสี่ยงโดยใช้ AI ในกระบวนการยุติธรรมเยาวชนไทย จำเป็นต้องคำนึงถึงความสมดุลระหว่างประสิทธิภาพและความเป็นธรรม โดยระบบ ควรสามารถคัดกรองเยาวชนที่มีความเสี่ยงได้อย่างแม่นยำ แต่ต้องสอดคล้องกับระบบ กฎหมายไทยที่เน้นการฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษ กระบวนการที่มีความซ้ำซ้อนในปัจจุบัน อาจได้รับการปรับปรุงด้วยระบบ AI ที่ช่วยกลั่นกรองและเร่งกระบวนการ แต่ต้องระวัง ไม่ให้เกิดอคติในอัลกอริทึมที่อาจซ้ำเติมปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม การออกแบบระบบ จึงควรบูรณาการมุมมองทางสังคมศาสตร์ หลักพุทธศาสนา และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน เพื่อให้เกิดระบบที่เคารพสิทธิของเยาวชนขณะเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำ ผิดซ้ำอย่างยั่งยืน

สรุป

แนวทางการบูรณาการหลักอริยสัจ 4 กับเทคโนโลยี Machine Learning เพื่อแก้ปัญหาการกระทำผิดซ้ำในเยาวชนไทย ซึ่งมีอัตราสูงถึงร้อยละ 41 ในช่วง 3 ปีหลัง ปล่อยตัว โดยเฉพาะคดียาเสพติดที่มีสัดส่วนเกือบครึ่งของคดีทั้งหมด การนำอริยสัจ 4 มาประยุกต์ใช้กับระบบการประเมินความเสี่ยงสร้างกรอบการทำงานที่สอดคล้องกับบริบท สังคมไทย เริ่มจากการกำหนดรู้ทุกข์ (ระบุปัญหา) สืบค้นสมุทัย (วิเคราะห์สาเหตุ) กำหนด นิโรธ (เป้าหมายการแก้ไข) และปฏิบัติตามมรรค (วิธีการแก้ไข) ซึ่งมีความคล้ายคลึง กับระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ โดยการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพต้องให้

ความสำคัญกับทุกขั้นตอนอย่างสมดุล ขณะที่เทคโนโลยี Machine Learning นำเสนอเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการวิเคราะห์ข้อมูลและคาดการณ์ความเสี่ยง

การนำระบบประเมินความเสี่ยงไปประยุกต์ใช้ในกระบวนการยุติธรรมเยาวชนควรคำนึงถึงหลายมิติ ทั้งการใช้เทคนิคที่เหมาะสม เช่น Explainable AI เพื่อสร้างความโปร่งใสและการออกแบบระบบที่คำนึงถึงความเป็นธรรม โดยต้องสอดคล้องกับระบบกฎหมายไทยที่เน้นการฟื้นฟูมากกว่าการลงโทษ และใช้แนวทางแบบองค์รวมที่บูรณาการทั้งมิติทางสังคมศาสตร์และเทคโนโลยี AI สามารถช่วยปรับปรุงกระบวนการที่มีความซับซ้อนในปัจจุบัน ทั้งในขั้นตอนก่อนพิจารณาคดีและการวางแผนฟื้นฟูรายบุคคล แต่ต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดอคติในอัลกอริทึมที่อาจซ้ำเติมความเหลื่อมล้ำในสังคม การออกแบบระบบที่มีประสิทธิภาพจึงต้องคำนึงถึงบริบทเฉพาะของสังคมไทย เคารพสิทธิของเยาวชนและสร้างสมดุลระหว่างประสิทธิภาพเชิงเทคนิคกับคุณค่าทางมนุษยธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กิริติ แก้วสกุล และคณะ. (2566). การบริหารความเสี่ยงตามหลักอริยสัจ 4 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7. *วารสารศรัทธาศาสตร์ปัญญา*, 2(1), 22-33.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2555). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 23). กรุงเทพฯ: ผลิตีเอ็ม.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วัฒน์ กัลป์ยาน์พัฒนกุล. (2560). การบริหารความเสี่ยงเชิงพุทธบูรณาการ. *วารสารมหาจุฬาวិชาการ*, 6(พิเศษ), 166-180.
- วารุณี จันทร์ทอง. (2565). *การคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาในประเทศไทย*. สืบค้น 3 มีนาคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/Qhlei>
- อัญชลี อันชัยศรี. (2565). *เพิ่มโอกาส สร้างงาน หยุด เด็ก-เยาวชน กระทำผิดซ้ำ*. สืบค้น 2 มีนาคม 2568, จาก <https://shorturl.asia/3TV40>
- อุดม เศษโพธิ์. (2562). *การบริหารความเสี่ยงมหาวิทยาลัยรามคำแหงสาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดเพชรบูรณ์* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- Bangkokbiznews. (2022). *Stop! Children and youth repeat offences, push 3 platforms, 8 innovations for justice to challenge Thailand*. Retrieved March 3, 2025, from <https://shorturl.asia/l4T0y>

- Chang, X. et al. (2025). *EXPRESS: Toward a Fairness-Aware Scoring System for Algorithmic Decision-Making*. Retrieved March 3, 2025, from <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/10591478251318918>
- Damnoen, P. S. et al. (2021). The Development of Student Characteristics in According to the Nawaluk Framework of the Buddhist integration of Buddhapanya Sri Thawarawadee Buddhist College. *Asia Pacific Journal of Relions and Cultures*, 5(2), 126-135.
- Hfocus. (2024). *The Department of Mental Health and the Department of Juvenile Observation and Protection solve the problem of Thai children and youth being repeatedly arrested for committing crimes, increasing by 41 %*. Retrieved March 3, 2025, from <https://shorturl.asia/N8BLM>
- Kadiri, C. et al. (2024). *The Role of Artificial Intelligence (AI) and Machine Learning in Social Work Practice*. Retrieved March 3, 2025, from <https://shorturl.asia/NdQf5>
- Laqueur, H. S. & Smirniotis, C. (2025). *Identifying high-risk firearms dealers: A machine learning study of rapidly diverted firearm sales in California*. Retrieved March 3, 2025, from <https://shorturl.asia/toHef>
- Larcenko, M. O. (2025). *Modeling criminal behavior using Markov chain methods*. Retrieved March 3, 2025, from https://www.researchgate.net/publication/389355011_MODELING_CRIMINAL_BEHAVIOR_USING_MARKOV_CHAIN_METHODS
- Mori, T. & Harada, K. (2024). *The limited value of machine learning approach to improving predictive performance: The Ministry of Justice Case Assessment Tool*. Retrieved March 2, 2025, from <https://psycnet.apa.org/record/2024-75021-003>
- Nation. (2023). *Procedures for juvenile and adolescent prosecution in Thailand*. Retrieved March 3, 2025, from <https://shorturl.asia/btr2B>
- Potla, R. T. (2024). *Explainable AI (XAI) and its Role in Ethical Decision-Making*. Retrieved March 3, 2025, from <https://shorturl.asia/EVQcq>
- THAIPBS. (2024). *Youth and children who commit repeated offences within 1 year*. Retrieved March 2, 2025, from <https://shorturl.asia/vHpEe>